

Wrocław, 14 stycznia 2019 r.

Marek Nowak
e-mail: probono.nowak@gazeta.pl

RPW/9798/2019 P
Data: 2019-01-17
ID: 00890203775578

Pan **Łukasz Szumowski**
Minister Zdrowia
ulica Miodowa 15
00-952 Wrocław

Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie art. 2 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wnoszę o podjęcie:

- **inicjatywy międzyresortowej** w zakresie zmiany, maksymalnie w maju 2019 roku, rozporządzenia Ministra Środowiska, z określeniem norm hałasu według stanu sprzed zmiany w październiku 2012 roku lub zgodnie ze stanowiskiem Ministra Zdrowia wyrażonym w piśmie znak ZPŚ.078.253.2016 (nie znam daty sporządzenia), albo
- **inicjatywy ustawodawczej** w zakresie zmiany, maksymalnie w lipcu 2019 roku, brzmienia art. 113 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, żeby określanie norm hałasu w drodze rozporządzenia było wyłączną kompetencją Ministra Zdrowia, albo
- **inicjatywy ustawodawczej** w zakresie wpisania do ustawy, maksymalnie w lipcu 2019 roku, konkretnych norm hałasu, które obecnie reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska, biorąc pod uwagę postulowane poziomy Ministra Zdrowia w ww. piśmie.

Uzasadnienie

Od 2012 roku **krytykuję postępowanie administracji rządowej** w sprawie norm hałasu drogowego i w konsekwencji bagatelizowania wpływu na zdrowie człowieka.

W październiku 2012 roku złożyłem skargę na Ministra Środowiska Marcina Korolca do Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska w związku z zamiarem, co ostatecznie nastąpiło, podwyższenia norm hałasu drogowego. Minister Zdrowia pismem z 11 września 2012 roku, znak MZ-PR-WL-022-32612-2/BZ/12 **negatywnie ocenił** projekt Ministra Środowiska, odmawiając jego uzgodnienia. Szybko jednak zmienił zdanie i pismem z 18 września 2012 roku zaakceptował wyższe normy, „**zastrzegając konieczność ich obniżenia w przyszłości, szczególnie w odniesieniu do pory nocnej**”.

Minęło 6 lat, a **skandaliczna zmiana nadal obowiązuje** – tamten i wszystkie kolejne rządy nic z tym nie zrobiły.

W kolejnych latach prowadziłem korespondencję z Senatem RP, Prezesem Rady Ministrów Beatą Szydło, Ministrem Środowiska Janem Szyszko i Ministrem Zdrowia Konstantym Radziwiłłem.

Uzbierał się gruby segregator, a analiza dokumentów uzasadnia **krytyczną ocenę** wieloletniej działalności kolejnych **Ministrów Środowiska**, zobligowanych do zapewnienia dobrej jakości środowiska i ochrony przed hałasem.

Ma to potwierdzenie między innymi w następujących faktach i dokumentach:

1/ pismo Ministerstwa Środowiska z 20 grudnia 2012 roku, z informacją o trwającym „**horyzontalnym przeglądzie** przepisów prawa w zakresie ochrony przed hałasem”;

2/ pismo Ministerstwa Środowiska z lutego 2015 roku, stanowiące odpowiedź na interpelację poselską nr 30306, w którym poinformowano:

- o powołaniu przez Ministra Środowiska w listopadzie 2014 roku „**Zespołu do spraw przygotowania propozycji działań** normujących ochronę środowiska przed hałasem (...) który koncentruje się głównie na sprawie **systemowego podejścia do ochrony przed hałasem w kraju**”;

- że efektem prac ww. Zespołu będzie przedstawienie „**rekomendacji dla ministra środowiska w sprawie zmian w polskim systemie prawnym**”;

- „**rozważana jest kwestia zmiany** obowiązujących od roku 2012 wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, a więc tych standardów jakości środowiska, które w konsekwencji spowodowały ograniczenie zasięgu terenów z przekroczonym dopuszczalnym poziomem hałasu, w tym terenów narażonych na uciążliwości akustyczne w obrębie obszarów miejskich. Należy podkreślić, że przy ustalaniu tych wartości **trzeba uwzględnić zarówno wytyczne WHO**, jak i wymagania zrównoważonego rozwoju oraz nadchodzących zmian dyrektywy 2002/49/WE”.

3/ pismo Ministerstwa Środowiska z dnia 13 stycznia 2016 roku, stanowiące odpowiedź na moje pytania o prace ww. Zespołu, w którym poinformowano, iż „**Zadaniem Zespołu było bowiem rozważenie szeregu kwestii merytorycznych i prawnych, które jako „propozycje” zostały ustnie przekazane Ministrowi Środowiska ...**”, oraz o tym, że **nie sporządzano protokołów, ekspertyz, opinii, czyli nie ma dokumentów, który mogłyby świadczyć o faktycznej działalności tego Zespołu.**

4/ pismo Ministra Zdrowia znak ZPŚ.078.253.2016 (bez daty) do Ministra Środowiska: „**Zmiana aktualnych norm dla hałasu środowiskowego (...) leży zarówno w interesie zdrowotnym, jak i społecznym kraju i jest zgodna z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia.**

Ponadto należy podkreślić, że **ograniczenie ekspozycji na hałas** stanowi jedno z wielu zadań z zakresu zdrowia publicznego, ujętego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (...).

W związku z powyższym, **proponuję zaostrenie obowiązujących norm** dla hałasu w środowisku, tj. obniżenie aktualnych wartości dopuszczalnych poziomów oraz przyjęcie przejściowych i docelowych poziomów dźwięku rekomendowanych przez Światową Organizację zdrowia:

- dla pory dziennej 60 dB A jako poziom przejściowy i 55 dB A jako poziom docelowy,
- dla pory nocnej 55 dB A jako poziom przejściowy i 40 dB A jako poziom docelowy”.

5/ pismo Ministra Środowiska znak DOŚ-III.404.39.2016.MW (bez daty) jako odpowiedź na interpelację poselską nr 2851 z kwietnia 2016 roku: „**W Ministerstwie Środowiska aktualnie jest prowadzona analiza** przepisów o ochronie środowiska przed hałasem. Ma ona na celu konkretyzację i uszczegółowienie tychże przepisów oraz wprowadzenie zmian gwarantujących zrównoważony rozwój. W ramach niniejszej analizy **szczególna uwaga zostanie poświęcona** również wartościom dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.”;

6/ pismo Ministerstwa Środowiska z dnia 4 sierpnia 2017 roku, znak: DZŚ-III.404.32.2016.MW, w którym resort - **kolejny raz** - zobowiązał się do analizy zagadnienia zmiany wartości dopuszczalnych poziomów hałasu, do końca 2018 roku;

7/ w 2017 roku Senat RP nie uwzględnił mojej petycji dotyczącej norm hałasu, przy czym Minister Środowiska – nawiązując do ww. pisma z 4 sierpnia 2017 roku – **podtrzymał własne zobowiązanie** do wykonania przedmiotowej analizy do końca 2018 roku;

link: <https://www.senat.gov.pl/petycje/wykaz-tematow-petycji/petycja,228.html>

8/ pismo Ministerstwa Środowiska z dnia 4 grudnia 2018 roku, znak DZŚ-IV.465.416.2018.AB w którym poinformowano o nie wykonaniu ww. zobowiązania, a mianowicie: „W ramach prac nad ww. projektem ustawy **zdecydowano o przesunięciu kwestii ew. zmiany wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku do rozważenia w okresie późniejszym (...)**”.

Podsumowując, od października 2012 roku żyjemy w gorszych warunkach, a organ władzy publicznej odpowiedzialny za ten stan – tj. **Minister Środowiska**, podejmuje działania nieefektywnie, może nawet pozoracyjne, nie wprowadza zmian, nie wykonuje analiz, nie realizuje własnych zobowiązań. Z przykrością muszę więc stwierdzić, że w sformułowaniu „**państwo teoretyczne**”, przedstawiającym w złym świetle nasze Państwo, jest sporo prawdy.

W przywołanym piśmie Ministerstwa Środowiska z 20 grudnia 2012 roku, jest również następujące zdanie: „... *omawiane rozporządzenie było podpisane w kontrasygnacie przez Ministra Zdrowia, który jeżeli istniałoby duże zagrożenie dla zdrowia ludzi dążyłby do zmiany wskazanych w rozporządzeniu dopuszczalnych poziomów hałasu*”. Wniosek z tego jest taki, że dotychczasowe działania Ministrów Zdrowia – od 2012 do 2019 roku - **nie były na tyle zdeterminowane**, żeby przekonać Ministra Środowiska do obniżenia norm.

Niezależnie od powyższego, reprimenda należy się Ministrom Zdrowia (tj. Panu i poprzednikowi), którzy – vide pismo resortu z dnia 28 grudnia 2018 roku, znak ZPŚ.078.314.2018 - od marca 2017 roku **nic nie zrobili** w kwestii obniżenia norm hałasu.

Budzi wątpliwości to, że dla określenia wysokości podatków niezbędne jest uzyskanie większości parlamentarnej i podpisu Prezydenta RP, a o maksymalnym poziomie hałasu w środowisku – czyli **bezpośrednio o zdrowiu mieszkańców**, decyduje minister. W modelu wzorcowym, parlament powinien określać maksymalny dopuszczalny poziom hałasu w środowisku. Skoro Minister Środowiska nie radzi sobie z zapewnieniem zdrowych warunków życia, a **Minister Zdrowia nie może tego wyegzekwować**, wybrani w bezpośrednich wyborach przedstawiciele społeczeństwa powinni ukrócić taką bylejąkość w sprawowaniu władzy.

Wyciąg z Konstytucji RP:

Art. 5. Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz **zapewnia ochronę środowiska**, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Art. 68.4. **Władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska.**

Art. 74.

1. **Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.**

2. **Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.**

4. **Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.**

Art. 86. **Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska** i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określi ustawa.

Celowo nie załączam pism Ministerstwa Środowiska, z wyjątkiem pisma z 4 grudnia 2018 roku, bo i bez nich zaniechania i zaniedbania Ministra Środowiska są wystarczająco znane Ministrowi Zdrowia. Poza tym Minister Zdrowia może wymienione pisma, jak i inne (w tym te, które nie podlegają udostępnieniu w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej) uzyskać w ramach bieżącej współpracy między resortami.

Wyrażam nadzieję, że przedmiotowa sprawa zostanie rozpatrzona z należytą uwagą.

Z wyrazami szacunku

Załącznik:

1/ pismo Ministerstwa Środowiska z dnia 4 grudnia 2018 roku

Klauzula danych osobowych: Wyrażam zgodę na upublicznienie mojego imienia i nazwiska oraz adresu poczty elektronicznej (art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach), a także poniższej noty o autorze.

Klauzula korespondencji: Wszelkie doręczenia tylko na podany adres poczty elektronicznej.

Nota o autorze

Nowak Marek, 46 lat. Autor jest społecznikiem, aktywistą miejskim pro publico bono. Od 2008 roku sygnalizuje m.in. administracji publicznej jej wadliwe działania i zaniechania, brak regulacji prawnych bądź ich nieprawidłowe brzmienie lub stosowanie. Już w 2009 roku alarmował ministrów Rządu RP o braku systemowych rozwiązań prawnych dla lokalizowania i użytkowania przemysłowych elektrowni wiatrowych, z negatywnymi skutkami dla mieszkańców terenów wiejskich i krajobrazu. Wcześniej i później interweniował na poziomie regionalnym i krajowym m.in. w takich obszarach, jak: planowanie i estetyka przestrzeni, gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi, dostęp do informacji publicznych, hałas drogowy w miastach oraz strategię rozwoju miast i kraju.

W trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym od 2008 roku złożył wnioski i uwagi do ponad 40 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, oraz do kolejnych kilkunastu w innych gminach.

W trybie ustawy o petycjach w latach 2015-2019 złożył kilkanaście petycji do organów administracji państwowej i samorządowej, w tym m.in. do: (1) Rady Miejskiej Wrocławia o podjęcie uchwały umożliwiającej wyeliminowanie chaosu reklamowego i uporządkowanie przestrzeni Wrocławia (tzw. uchwała krajobrazowa); (2) do Prezydenta Wrocławia o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie uzyskania jako gmina uprawnień do skutecznego zobligowania najemców lokali komunalnych do wymiany pieców opalanych węglem na urządzenia ekologiczne; (3) do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie wyeliminowania luki prawnej polegającej na tym, że osoby bez tytułu prawnego do ziemi rolnej uzyskują publiczne środki pieniężne w ramach dopłat dla rolników; (4) do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w przedmiocie obniżenia norm hałasu drogowego; (5) do Rady Miejskiej Wrocławia o zmiany w zasadach gospodarowania nieruchomościami gminy Wrocław poprzez odjęcie Prezydentowi Wrocławia prawa do zbywania działek i budynków komunalnych bez miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; (6) do Rady Miejskiej Wrocławia o zmobilizowanie Prezydenta Wrocławia do przyspieszenia prac planistycznych i obejmowania planami miejscowymi kolejnych części Miasta; (7) do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy na forum europejskim w przedmiocie powołania ośrodka badawczo-rozwojowego finansowanego ze środków Unii Europejskiej poszukującego i wdrażającego leki na choroby śmiertelne.

W trybie konsultacji społecznych w lata 2016-2019 złożył uwagi m.in. do: (1) projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia „Narodowego Programu Mieszkaniowego” (weszła w życie z dniem 27 września 2016 r.); (2) projektu nowelizacji ustawy o ochronie przyrody (weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.); (3) projektu nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego (weszła w życie z dniem 1 czerwca 2017 r.); (4) projektu Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego (wersja z 30 września 2016 r.); (5) projektu ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (wersja z 15 marca 2018 r. i wersja z 17 maja 2018 r.).

Pan
Marek Nowak
probono.nowak@gmail.com

Szanowny Panie,

Odpowiadając na wniosek z dnia 22 listopada 2018 r. o udostępnienie informacji publicznej, uprzejmie informuję, co następuje.

1. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw powstał i został poddany konsultacjom społecznym i uzgodnieniom międzyresortowym. Jest on publicznie dostępny na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce rządowy proces legislacyjny, pod linkiem: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12316855> (nr projektu: UC 134). Zgodnie z harmonogramem będąca przedmiotem projektu zmiana ustawy ma wejść w życie w dniu 31 grudnia 2018 r. Niemniej jednak prawdopodobne jest opóźnienie wynikające ze skomplikowanej materii projektu.
2. W ramach prac nad ww. projektem ustawy zdecydowano o przesunięciu kwestii ew. zmiany wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku do rozważenia w okresie późniejszym, w związku z tym nie wytworzono dokumentów, które formalizowałyby wnioski co do dalszych działań w zakresie zmiany tych poziomów.

Z poważaniem

Sławomir Gurtowski
Dyrektor
Departament Zarządzania Środowiskiem
/ – podpisany cyfrowo/